

Demiryolu ile uluslararası yük taşımacılığı hizmetinde faturanın kimin adına düzenlenmesi gerektiği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	27575268-105[232-2020-558]-437348
Tarih	27.09.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı

(Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : 27575268-105[232-2020-558]-437348

27.09.2022

Konu : Uluslararası demiryolu taşımacılığında düzenlenecek fatura hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden;

- 3172 sayılı Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşmenin (COTIF) Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun kapsamında, ülkemizin de taraf olduğu uluslararası demiryolu taşımalarının COTIF hükümlerine göre CIM (bu rejim altındaki demiryolu ile yapılan taşıma işlemlerinde beyanname yerine kullanılan belge) belgesi ile gerçekleştirildiği, bu kapsamda, Kurumunuzca uluslararası yük taşımalarında ülkemiz parkuruna isabet eden taşıma hizmeti için hesaplanan ücretin CIM belgesinde

kayıtlı gönderici/alıcıdan tahsil edilerek, faturanın da yine söz konusu gönderici/alıcı adına düzenlendiği,

- Uluslararası taşımacılık işlerinin büyük çoğunluğunun yük taşıma organizatörü (forwarder) firmalarınca gerçekleştirildiği ve taşımacılığın Türkiye parkuruna isabet eden kısmına ilişkin ücretlerin ödenmesinden, müşterileriyle yapmış oldukları sözleşmeye istinaden organizatör firmaların sorumlu olabildiği belirtilerek, CIM belgesinin gönderici veya alıcı bölümlerine kaydedilemeyen, ancak taşıma belgesinin 7 No.lu "*Gönderici Beyanları*" bölümünde Türkiye parkuru için sorumlu gösterilen söz konusu organizatör (forwarder) firmalarının, taşıma hizmetinin (Türkiye parkuruna isabet eden kısmı için) ödeyicisi olarak kabul edilerek, faturanın bahse konu firmalar adına düzenlenip düzenlenemeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 229 uncu maddesinde, "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*",

- 230 uncu maddesinde, "*Faturada en az aşağıdaki bilgiler bulunur:*

...

3. *Müşterinin adı, ticaret unvanı, adresi, varsa vergi dairesi ve hesap numarası;*

...",

- 231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, "*Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. (Ek cümle:29/4/2021-7318/1 md.) Hazine ve Maliye Bakanlığı; mal veya hizmetin nev'i, miktarı, fiyatı, tutarı, satışın yapılma şekli, faaliyet konusu, sektör veya mükellefiyet türünü ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak, bu süreyi indirmeye ya da faturanın malın teslim edildiği veya hizmetin yapıldığı anda düzenlenmesi zorunluluğu getirmeye yetkilidir. Bu süreler içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.*",

- 232 nci maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1. *Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;*

2. *Serbest meslek erbabına;*

3. *Kazançları basit usulde tesbit olunan tüccarlara;*

4. *Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;*

5. *Vergiden muaf esnafa.*

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (2021 yılı için 1.500 TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (2021 yılı için 1.500 TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir."

hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca, söz konusu hükümlerin uygulamasında müşteri, malı satın alan veya kendisine iş yapılan gerçek veya tüzel kişiyi ifade etmektedir.

Bu bağlamda, tahakkuka ilişkin bir belge mahiyetinde olan faturanın azami, hizmet ifalarında hizmetin yapıldığı tarihten itibaren yedi gün içerisinde müşteri adına düzenlenmesi gerekmekte olup, ödemenin yapılıp yapılmaması, ödemenin şekli veya üçüncü bir kişi tarafından yapılması ya da üçüncü bir kişinin bedelin ödenmesinden sorumlu olması gibi hususlar faturanın müşteri adına düzenlenmesi zorunluluğu bakımından önem arz etmemektedir.

Buna göre, ilgide kayıtlı başvurunuzda belirtilen durumda, faturanın şirketiniz tarafından taşıma hizmetinin verildiği kişiler adına düzenlenmesi gerekmekte olup, bu mahiyette olmayan ve sadece müşterileriyle yapmış oldukları sözleşmeye istinaden taşımacılığın Türkiye parkuruna isabet eden kısmına ilişkin ücretlerin ödenmesinden sorumlu olan yük taşıma organizatörü (forwarder) firmaları adına fatura düzenlenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026